

A. Κείμενο: Θουκυδίδης, Α, 121, 1 – 3

Ἡμεῖς δὲ νῦν καὶ ἀδικούμενοι τὸν πόλεμον ἐγείρομεν καὶ ἱκανὰ ἔχοντες ἐγκλήματα, καὶ ὅταν ἀμυνώμεθα Ἀθηναίους, καταθησόμεθα αὐτὸν ἐν καιρῷ. κατὰ πολλὰ δὲ ἡμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι, πρῶτον μὲν πλήθει προύχοντας καὶ ἐμπειρία πολεμικῇ, ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελόμενα ἰόντας, ναυτικόν τε, ᾧ ἰσχύουσιν, ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης τε ἑκάστοις οὐσίας ἐξαρτυσόμεθα καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Δελφοῖς καὶ Ὀλυμπίᾳ χρημάτων· δάνεισμα γὰρ ποιησάμενοι ὑπολαβεῖν οἰοί τ' ἐσμὲν μισθῷ μείζονι τοὺς ξένους αὐτῶν ναυβάτας.

Λεξιλόγιο:

ἐγείρω τὸν πόλεμον: ἀναλαμβάνω τὸν πόλεμο.

ἐγκλημα: παράπονο.

προύχοντας: μετοχή ενεστώτα του προ-έχω (=υπερέχω).

ὁμοίως: χωρὶς ἐξαίρεση.

ἔρχομαι ἐς τὰ παραγγελόμενα: ἐκτελώ τις διαταγές.

ἐξαρτύομαι: ἐξοπλίζω.

ὑπολαμβάνω: παίρνω κρυφά, προσελκύω κρυφά.

ξένος ναυβάτης: μισθοφόρος ναύτης.

B. Παρατηρήσεις

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου.

(Μονάδες 30)

2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

α. **ἀδικούμενοι**: Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ τοῦ ουδέτερου γένους τῆς μετοχῆς τοῦ παθητικοῦ αορίστου.

β. **ἱκανά**: Ὁ ἴδιος τύπος στὸν υπερθετικὸ βαθμὸ.

γ. **καταθησόμεθα**: Τὸ β' ἐνικὸ πρόσωπο τῆς προστακτικῆς τοῦ αορίστου στὴν ἴδια φωνή.

δ. **πλήθει**: Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ.

ε. **ὁμοίως**: Ὁ ἴδιος τύπος στὸν συγκριτικὸ βαθμὸ.

στ. **πάντας**: Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ τοῦ ἴδιου γένους.

ζ. **ἰόντας**: Τὸ ἀπαρέμφατο τοῦ ενεστώτα.

η. **ᾧ**: Ἡ ονομαστικὴ πληθυντικὴ τοῦ ἴδιου γένους.

θ. **μείζονι**: Ἡ κλητικὴ ἐνικὴ τοῦ ἴδιου γένους καὶ στὸν ἴδιο ἀριθμὸ.

ι. **ὑπολαβεῖν**: Τὸ ἀπαρέμφατο τοῦ μέσου παρακειμένου

(Μονάδες 10)

3. α. Να γίνει πλήρης συντακτικὴ ἀναγνώριση τῶν παρακάτω τύπων: **ἱκανά, ἐπικρατῆσαι, ἰόντας, ναυτικόν, ᾧ, ἑκάστοις.**

(Μονάδες 6)

β. **ποιησάμενοι**: Να ἀντικατασταθεῖ ἡ μετοχὴ με δευτερεύουσα πρόταση.

(Μονάδες 4)

Γ. Απαντήσεις

1. Εμείς τώρα και αναλαμβάνουμε τον πόλεμο, επειδή αδικούμε και έχουμε αρκετά παράπονα, και όταν αποκρούσουμε τους Αθηναίους, θα τον καταπαύσουμε την κατάλληλη στιγμή. Και για πολλούς λόγους είναι φυσικό να επικρατήσουμε εμείς, πρώτα πρώτα επειδή υπερέχουμε ως προς το πλήθος και την πολεμική εμπειρία, έπειτα επειδή εκτελούμε όλοι χωρίς εξαίρεση τις διαταγές, και ναυτικό, στο οποίο υπερέχουν, θα εξοπλίσουμε και από την περιουσία που έχει ο καθένας μας και από τα χρήματα που βρίσκονται στους Δελφούς και την Ολυμπία· γιατί, αφού συνάψουμε¹ δάνειο, μπορούμε να προσελκύσουμε κρυφά² με μεγαλύτερο μισθό τους μισθοφόρους ναύτες τους.

2. α. ἀδικηθεῖσι(ν). β. ἰκανώτατα. γ. κατάθου. δ. πλήθει(ν). ε. ὁμοιότερον. στ. πᾶσι(ν). ζ. ἴεναι. η. ἄ. θ. ὦ μείζον. ι. ὑπειλήφθαι.

Σημειώσεις:

1η. Για τον ορθό τονισμό της λέξης πᾶσι(ν) βλ. σελ 245.7.³

2η. Για τον ορθό τονισμό της λέξης ὑπειλήφθαι και γενικότερα για το πότε οι δίφθογοι αι και οι είναι μακρόχρονοι και πότε βραχύχρονοι, βλ. σελ 252, κανόνας Η.1.³

3η. ἰκανώτατα, ὁμοιότερον: για τα παραθετικά σε -ότερος, -ότατος και -ώτερος, -ώτατος βλ. σελ. 126-127.³

3. α.

- ἰκανά: επιθετικός προσδιορισμός στο ἐγκλήματα.
- ἐπικρατῆσαι: υποκείμενο στην απρόσωπη έκφραση εἰκός (ἔστι), τελικό απαρέμφατο.
- ἰόντας: επιρρηματική αιτιολογική μετοχή· είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ἐπικρατῆσαι, δηλαδή στο ἡμᾶς, και προσδιορίζει το εἰκός (ἔστι) ἐπικρατῆσαι ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας.
- ναυτικόν. Αντικείμενο στο ἐξαρτυσόμεθα.
- ὦ: Δοτική της αναφοράς στο ἰσχύουσιν.
- ἑκάστοις: Δοτική προσωπική κτητική στο ὑπαρχούσης

β. Ἐπειδὴν ποιησώμεθα.

Σημείωση: Αναλύουμε τη μετοχή ποιησάμενοι με το ἐπειδὴν + υποτακτική αορίστου, επειδή είναι χρονικοῦποθετική μετοχή αορίστου, αναφέρεται στο μέλλον και δηλώνει το προσδοκώμενο.

Σημαντική παρατήρηση: Οι μετοχές και τα απαρέμφατα, όποιου χρόνου κι αν είναι, αναφέρονται ή στο παρελθόν ή στο παρόν ή στο μέλλον.

¹ Εδώ η μετοχή αορίστου ποιησάμενοι αναφέρεται στο μέλλον.

² Με το επίρρημα κρυφά μεταφράσαμε την πρόθεση ὑπό του ὑπο-λαβεῖν.

³ Οι παραπομπές σε σελίδες αναφέρονται στο βιβλίο: Παναγιώτης Γραμμένος, *Λυσία Ὑπέρ Μαντιθέου*, β' Γενικού Λυκείου, Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών, Εκδόσεις Πατάκη, 2016.